

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА**от 16 септември 2010 година****относно проверките за истинност и годност и за връщането в
обращение на евробанкноти****(ЕЦБ/2010/14)**

(2010/597/EC)

*Член 1***Обхват**

Настоящото решение установява общи правила и процедури относно проверките за истинност и годност и връщането в обращение на евробанкноти съгласно член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001.

*Член 2***Определения**

За целите на настоящото решение:

1. „НЦБ“ е националната централна банка на държава-членка, чиято валута е евро.
2. „Лица, работещи с пари в брой“ са институциите и стопанските субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001.
3. „Връщане в обращение“ е действието по пряко или непряко връщане в обращение от лицата, работещи с пари в брой, на евробанкноти, които те са получили или от обществеността под формата на плащане или внасяне по банкова сметка, или от друго лице, работещо с пари в брой.
4. „Банкнотобработваща машина“ е машина за самообслужване или управлявана от служители машина съгласно определеното в приложение I.
5. „Тип банкнотобработваща машина“ е банкнотобработваща машина, която може да бъде отграничена от други банкнотобработващи машини, съгласно приложение I.
6. „Общи процедури за тестване“ са определени от ЕЦБ процедури за тестване, които се прилагат от НЦБ за тестване на типове банкнотобработващи машини.
7. „Обучени служители“ са служители на лица, работещи с пари в брой, които имат: а) познания за различните публични защитни елементи на евробанкнотите, описани и публикувани от Евросистемата, и умения да ги проверяват; б) познания за изброените в приложение III критерии за сортиране и умения да извършват в съответствие с тях проверка на евробанкноти.

▼ B

8. „Фалшиви евробанкноти“ са фалшиви банкноти съгласно определението в член 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 1338/2001.
9. „Автоматична касова машина“ е машина за самообслужване, която чрез използване на банкова карта или други средства разпространява сред обществеността евробанкноти в брой, като задължава съответната банкова сметка, например терминално устройство АТМ за разпространение на пари в брой. Терминалите за касово самообслужване (Self-checkout terminals (SCoTs) с функция за теглене на пари в брой, чрез които обществеността може да заплаща стоки или услуги чрез банкова карта, пари в брой или други платежни инструменти, също се считат за автоматични касови машини.
10. „Компетентни национални органи“ са органите съгласно определението в член 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 1338/2001.
11. „Негодни евробанкноти“ са евробанкноти, които са преценени като неподходящи за връщане в обращение в резултат на проверка за годност по член 6.
12. „Кредитна институция“ е кредитна институция съгласно определението в член 4, параграф 1, буква а) от Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции ⁽¹⁾.

▼ M2

13. „Евробанкноти“ означава банкнотите, които отговарят на изискванията на Решение ЕЦБ/2013/10 ⁽²⁾ или на правните актове, които заменят или допълват това решение, и на техническите спецификации, определени от Управителния съвет.

▼ B*Член 3***Общи принципи**

1. Задължението на лицата, работещи с пари в брой, да извършват проверки за истинност и годност на евробанкнотите се изпълнява в съответствие с установените в настоящото решение процедури.
2. Ако две или повече лица, работещи с пари в брой, участват във връщането в обращение на едни и същи евробанкноти, работещото с пари в брой лице, което отговаря за проверките за истинност и годност, се определя в съответствие с националните разпоредби или, ако няма такива, с договорни споразумения между съответните лица, работещи с пари в брой.

⁽¹⁾ ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1.

⁽²⁾ Решение ЕЦБ/2013/10 от 19 април 2013 г. относно купюрите, спецификациите, възпроизвеждането, замяната и изтеглянето от обращение на евробанкноти (ОВ L 118, 30.4.2013 г., стр. 37).

▼ B

3. Проверките за истинност и годност се извършват или от успешно тестван от НЦБ тип банкнотопроцесорна машина, или ръчно от обучен служител.

4. Евробанкнотите могат да бъдат връщани в обращение единствено чрез машини за самообслужване или автоматични касови машини, ако са проверени за истинност и годност от успешно тестван от НЦБ тип банкнотопроцесорна машина и са класифицирани като истински и годни. Това изискване обаче не се прилага за евробанкноти, които са предоставени пряко на лица, работещи с пари в брой, от НЦБ или от друго лице, работещо с пари в брой, което вече е извършило проверка на евробанкнотите за истинност и годност по такъв начин.

▼ M1

5. Машините, управлявани от служители, когато се използват за целите на проверката за истинност и годност, и машините за самообслужване могат да бъдат въвеждани в експлоатация от лица, работещи с пари в брой, само ако са успешно тествани от НЦБ и са включени в списък на уебсайта на ЕЦБ, както е посочено в член 9, параграф 2. Машините се използват само за купюрите и сериите от евробанкноти, включени в списък на уебсайта на ЕЦБ за съответните машини, с техните успешно тествани стандартни заводски настройки, включително модернизации, освен ако между НЦБ и лицето, работещо с пари в брой, са договорени по-стриктни настройки.

▼ B

6. Евробанкнотите, които са проверени за истинност и годност и са класифицирани като истински и годни от обучени служители, а не от успешно тестван от НЦБ тип банкнотопроцесорна машина, могат да бъдат връщани в обращение само на гише.

7. Настоящото решение не се прилага за проверките за истинност и годност на евробанкноти, които се извършват от НЦБ.

*Член 4***Класификация и третиране на евробанкнотите чрез банкнотопроцесорни машини**

1. Евробанкнотите, които са проверени от машина за самообслужване, се класифицират и третират в съответствие с приложение Па.

2. Евробанкнотите, които са проверени от управлявана от служители машина, се класифицират и третират в съответствие с приложение Пб.

▼ B*Член 5***Откриване на фалшиви евробанкноти**

Банкноти, които не са идентифицирани като истински евробанкноти в резултат на извършената класификация съгласно приложение Па или Пб или вследствие на ръчната проверка за истинност от обучен служител, се предават веднага от лицата, работещи с пари в брой, но не по-късно от 20 работни дни, на компетентните национални органи в съответствие с националните разпоредби.

▼ M1*Член 6***Откриване на негодни евробанкноти**

1. Ръчната проверка за годност се извършва в съответствие с установените в приложение III минимални стандарти.
2. Автоматизираната проверка за годност се извършва от успешно тествана банкнотообработваща машина в съответствие с минималните стандарти, които са публикувани на уебсайта на ЕЦБ със съответните изменения.
3. НЦБ може, след като уведоми ЕЦБ, да установи по-високи стандарти за една или повече купюри или серии от евробанкноти, ако това е оправдано например от влошаването на качеството на евробанкнотите в обращение в нейната държава-членка. Тези по-високи стандарти се публикуват на уебсайта на тази НЦБ.
4. Негодните евробанкноти се предават на НЦБ при спазване на националните разпоредби.

▼ B*Член 7***Изключения**

1. НЦБ може да предостави на отдалечените клонове на кредитни институции с малък брой касови операции разрешение за извършване от обучени служители на ръчна проверка за годност на евробанкноти, които подлежат на връщане в обращение чрез машини за самообслужване или автоматични касови машини, при условие че проверката за истинност се извършва от успешно тестван от НЦБ тип банкнотообработваща машина. При подаване на искане за такова разрешение кредитните институции предоставят на НЦБ на тяхната държава-членка доказателства за отдалечеността на съответния клон и за малкия брой на неговите парични операции. Всяка НЦБ следва да се увери, че обемът на евробанкнотите, които се проверяват ръчно по този начин, не превишава 5 % от общия обем на евробанкнотите, които се разпределят годишно чрез машини за самообслужване или автоматични касови машини. НЦБ вземат решение дали прагът от 5 % следва да се прилага за всяка отделна кредитна институция или на национално равнище за всички кредитни институции.

▼ B

2. Когато настъпи извънредно събитие, вследствие на което е нарушено в значителна степен снабдяването с евробанкноти в някоя държава-членка, обучените служители на работещите с пари в брой лица могат временно и при условие че съответната НЦБ се е съгласила с извънредния характер на събитието, да извършват ръчни проверки за истинност и годност на евробанкноти за връщане в обращение чрез машини за самообслужване или автоматични касови машини.

*Член 8***Задължения на Евросистемата**

1. Определената от Евросистемата информация относно евробанкнотите и техните машинночетими защитни елементи се предоставя от Евросистемата на производителите преди и след емисията на нови серии банкноти, за да им се даде възможност да произведат банкнотопроцесорни машини, които са в състояние да преминат общите процедури за тестване и да се адаптират към нови изисквания.

2. Информацията, която Евросистемата определя относно евробанкнотите и техните публични защитни елементи, се предоставя от Евросистемата на лицата, работещи с пари в брой, преди емисията на нови серии евробанкноти, за да се даде възможност на техните служители да получат необходимото обучение.

3. Евросистемата подкрепя обучението от лица, работещи с пари в брой, на техните служители за осигуряване на компетентността на обучените служители да извършват проверки на евробанкнотите за истинност и годност.

▼ M1

4. Ако е уместно, Евросистемата уведомява лицата, работещи с пари в брой, за опасности, свързани с фалшиви банкноти, и може да ги задължи да предприемат действия, включително може да наложи временна забрана за връщането в обращение на купюра(и) на евробанкноти от съответните серии.

▼ B

5. Когато е уместно, Евросистемата уведомява производителите на банкнотопроцесорни машини за опасности, свързани с фалшиви банкноти.

*Член 9***Общи процедури на Евросистемата за тестване на банкнотопроцесорни машини**

1. Типовете банкнотопроцесорни машини се тестват от НЦБ съгласно общите процедури за тестване.

▼B

2. Всички успешно тествани типове банкнотопроцесорни машини се включват в списък на уебсайта на ЕЦБ през времето на сроковете на валидност на резултатите от тестовете, както е посочено в параграф 3. Типът банкнотопроцесорна машина, който през времето на този срок стане неспособен да открива всички известни на Евросистемата фалшиви евробанкноти, се изважда от списъка съгласно определена от ЕЦБ процедура.

▼M1

3. Когато даден тип банкнотопроцесорна машина е успешно тестван, резултатите от теста са валидни в цялата еврозона за срок от една година, считано от края на месеца, през който е проведен тестът, при условие че типът машина запази способността си да открива всички известни на Евросистемата фалшиви евробанкноти през времето на този срок.

▼B

4. Евросистемата не носи отговорност, ако успешно тестван тип банкнотопроцесорна машина не може да класифицира и третира евробанкнотите в съответствие с приложение Па или Пб.

*Член 10***Дейности по наблюдение и коригиращи мерки на Евросистемата**

1. При условията на изискванията на националното право НЦБ имат правомощия: i) да извършват проверки на място, включително такива без предварително уведомяване, в помещенията на лицата, работещи с пари в брой, за наблюдение на техните банкнотопроцесорни машини, в частност на способността на машините да извършват проверки за истинност и годност и да проследяват обратно до сметката на титуляря евробанкноти, които поражда съмнение, че са фалшиви, и евробанкноти, които не са несъмнено идентифицирани като истински; и ii) да проверяват процедурите, уреждащи дейността/операциите и контрола на банкнотопроцесорните машини, третирането на проверените евробанкноти и ръчните проверки за истинност и годност.

2. При условията на националното право НЦБ са оправомощени да вземат представителни извадки на обработени евробанкноти за проверка в собствените им помещения.

▼M1

3. Когато НЦБ открие нарушение на разпоредбите на настоящото решение от лице, работещо с пари в брой, тя задължава лицето, работещо с пари в брой, да приеме коригиращи мерки в рамките на определен срок. До отстраняване на нарушението наложилата мерките НЦБ може, от името на ЕЦБ, да забрани на лицето, работещо с пари в брой, да връща в обращение купюра(и) на евробанкноти от съответните серии. Ако нарушението се дължи на неизправност на типа банкнотопроцесорна машина, това би могло да доведе до нейното премахване от посочения в член 9, параграф 2 списък.

▼B

4. Липсата на съдействие от страна на лице, работещо с пари в брой, във връзка с проверка на НЦБ се счита за нарушение.

*Член 11***Задължения за отчитане**

За да могат ЕЦБ и НЦБ да наблюдават изпълнението на настоящото решение от лицата, работещи с пари в брой, и да извършват надзор върху измененията на наличнопаричното обращение, НЦБ: i) се уведомяват писмено, включително по електронен път, от работещите с пари в брой лица преди тип банкнотопроцесорна машина да бъде въведена в експлоатация; и ii) получават от лицата, работещи с пари в брой, информацията, посочена в приложение IV.

*Член 12***Разходи**

1. Евросистемата не възстановява разходите, които лицата, работещи с пари в брой, са направили при изпълнението на настоящото решение.
2. Евросистемата не обезщетява лицата, работещи с пари в брой, за допълнителни разходи в резултат на емисия евробанкноти с променени или нови защитни елементи.

▼M1*Член 13***Заключителни разпоредби**

1. Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Лицата, работещи с пари в брой, от държавите-членки, които приемат еврото след датата на приемане на настоящото решение, го прилагат, считано от датата на приемане на еврото.

▼ **M2****ПРИЛОЖЕНИЕ I****БАНКНОТООБРАБОТВАЩИ МАШИНИ****1. Общи технически изисквания**

- 1.1. За да се квалифицира като банкнотопроцесуваща машина, дадена машина трябва да може да обработва евробанкноти, да класифицира отделните евробанкноти и да ги отделя съгласно класификацията им без намесата на машинен оператор, при условията на приложения Па и Пб. С изключение на автоматичните машини за монети, банкнотопроцесуващите машини трябва да имат необходимия брой изходни джобове за тази цел и/или други средства за осигуряване на надеждно отделяне на обработените евробанкноти.
- 1.2. Банкнотопроцесуващите машини трябва да могат да се приспособяват, за да се гарантира, че могат надеждно да откриват нови фалшиви банкноти. Освен това те трябва да могат да се приспособяват с цел задаването на по-стриктни или по-свободни критерии за сортиране по годност, ако е приложимо.

2. Категории банкнотопроцесуващи машини

Банкнотопроцесуващите машини са или машини за самообслужване, или машини, управлявани от служителите:

Таблица 1

Машини за самообслужване

А. Машини за самообслужване за внасяне на пари и проследяване на клиента		
1.	Машини за внасяне на пари в брой (cash-in machines, CIM)	Машините за внасяне на пари в брой позволяват на клиентите, чрез използване на банкова карта или други средства, да внасят евробанкноти по техните банкови сметки, но нямат функция за разпространение на пари в брой. Машините за внасяне на пари в брой проверяват евробанкнотите за истинност и дават възможност за обратно проследяване на титуляря на сметката; проверките за годност са по желание.
2.	Машини за обработка на банкноти за последваща употреба (cash-recycling machines, CRM)	Машините за обработка на банкноти за последваща употреба позволяват на клиентите, чрез използване на банкова карта или други средства, да внасят и теглят евробанкноти от банковите си сметки. Машините за обработка на банкноти за последваща употреба проверяват евробанкнотите за истинност и годност и дават възможност за обратно проследяване на титуляря на сметката. При теглене на пари в брой машините за обработка на банкноти за последваща употреба могат да използват истински и годни евробанкноти, които са внесени от други клиенти по предходни трансакции.
3.	Комбинираните машини за внасяне на пари в брой (combined cash-in machines, CCM)	Комбинираните машини за внасяне на пари в брой позволяват на клиентите, чрез използване на банкова карта или други средства, да внасят и теглят евробанкноти от банковите си сметки. Комбинираните машини за внасяне на пари в брой проверяват евробанкнотите за истинност и дават възможност за обратно проследяване на титуляря на сметката; проверките за годност са по желание. При теглене на пари в брой комбинираните машини за внасяне на пари в брой не използват евробанкноти, които са внесени от други клиенти по предходни трансакции, а само евробанкноти, отделно заредени в тях.

▼ M2

Б. Машини за изплащане на пари в брой

4.	Машини за изплащане на пари в брой (cash-out machines, COM)	Машините за изплащане на пари в брой са автоматични касови машини, които проверяват евробанкнотите за истинност и годност преди разпространяването им сред клиенти. Машините за изплащане на пари в брой използват евробанкноти, с които са заредени от лица, работещи с пари в брой, или други автоматизирани системи (например автомати за продажба на стоки).
----	---	--

В. Автоматични машини за монети

5.	Автоматични машини за монети (coin dispensing machines, CDM)	Автоматичните машини за монети позволяват на клиентите, чрез подаването на евробанкноти в тях, да получават монети. Преди да разпространи монетите, автоматичната машина за монети проверява истинността на евробанкнотите. Тези евробанкноти не се връщат в обращение.
----	--	---

Машината за обработка на банкноти за последваща употреба може да се използва като машина за внасяне на пари в брой или като комбинирана машина за внасяне на пари в брой, ако системите за проверка, софтуерът и другите компоненти за изпълнението на основните ѝ функции са същите като на типа машина за обработка на банкноти за последваща употреба, включен в списъка на уебсайта на ЕЦБ ⁽¹⁾.

Комбинираната машина за внасяне на пари в брой може да се използва като машина за внасяне на пари в брой, ако системите за проверка, софтуерът и другите компоненти за изпълнението на основните ѝ функции са същите като на типа комбинирана машина за внасяне на пари в брой, включен в списъка на уебсайта на ЕЦБ.

Таблица 2

Машини, управлявани от служители

1.	Банкнотосортиращи машини (banknote processing machines, BPM)	Банкнотосортиращите машини проверяват истинността и годността на евробанкнотите.
2.	Машини за проверка за истинност (banknote authentication machines, BAM)	Машините за проверка за истинност проверяват само истинността на евробанкнотите.
3.	Автоматизирана касиерска система (teller assistant recycling machines, TARM)	Автоматизираните касиерски системи са машини за обработка на пари в брой за последваща употреба, които са експлоатирани от лица, работещи с пари в брой и проверяват истинността и годността на евробанкнотите. При теглене на пари в брой автоматизираните касиерски системи могат да използват истински и годни евробанкноти, които са внесени от други клиенти по предходни трансакции. Освен това те съхраняват евробанкнотите и дават възможност на лицата, работещи с пари в брой, да кредитират или дебитират клиентските банкови сметки.
4.	Машини за улеснение на касиера (teller assistant machines, TAM)	Машините за улеснение на касиера са машини, използвани от лицата, работещи с пари в брой, с които се извършва проверка на евробанкнотите за истинност. Освен това те съхраняват евробанкнотите и дават възможност на лицата, работещи с пари в брой, да кредитират или дебитират клиентските банкови сметки.

Машините, управлявани от служители, трябва да обработват евробанкнотите по партии.

⁽¹⁾ www.ecb.europa.eu.

▼ M2

Машина, която е била тествана и е включена в списъка на уебсайта на ЕЦБ като машина за обработка на банкноти за последваща употреба или машина за внасяне на пари в брой /комбинирана машина за внасяне на пари в брой, може да бъде използвана съответно като автоматизирана касиерска система или машина за улеснение на касиера. В този случай машината трябва да бъде експлоатирана само от служители на лицата, работещи с пари в брой.

3. Типове банкнотобработващи машини

Евросистемата тества типовете банкнотобработващи машини. Типовете банкнотобработващи машини могат да се различават помежду си по специфичните си системи за проверка, софтуер и други компоненти за изпълнението на основните им функции. Тези функции са: а) извършване на проверки за истинност на евробанкноти; б) откриване и отделяне на евробанкноти, за които има съмнение, че са фалшиви; в) откриване и отделяне на негодни от годни евробанкноти, ако е приложимо; и г) обратно проследяване на обекти, за които има съмнение, че са фалшиви евробанкноти, и на евробанкноти, които не са несъмнено идентифицирани като истински, ако е приложимо.

▼ M2

ПРИЛОЖЕНИЕ IIa

КЛАСИФИКАЦИЯ И ТРЕТИРАНЕ НА ЕВРОБАНКНОТИТЕ ОТ
МАШИНИ ЗА САМООБСЛУЖВАНЕ

Евробанкнотите се класифицират в една от следните категории и се разделят по категории. Не е необходимо машините, които не проверяват евробанкноти за годност, да правят разлика между категория евробанкноти 4a и 4b.

Таблица 1

Класификация и третиране на евробанкнотите от машини за самообслужване, в които се внасят пари в брой, с възможност за обратно проследяване на клиента

Категория	Характеристики	Третиране
1. Обекти, които не са разпознати като евробанкноти	<p>Не са разпознати като евробанкноти поради една от следните причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> — представляват евробанкноти, които не се поддържат от машината, — не са евробанкноти, — представляват обекти, приличащи на евробанкноти, — погрешно изображение или размер, — големи прегъвания на ръб(ове) или липсваща(и) част(и); — грешка на машината при подаване или преминаване на евробанкноти. 	Връщат се на клиента от машината.
2. Евробанкноти, за които има съмнение, че са фалшиви	Изображението и размерът са разпознати, но един или повече елементи за истинност, които машините проверяват, не са открити или несъмнено са извън допустимите стандарти.	<p>Изтеглят се от обращение.</p> <p>Предават се веднага, но не по-късно от 20 работни дни след поставянето им в машината, на компетентните национални органи за проверка за истинност заедно с информация за титуляря на сметката. Не се заверява сметката на титуляря.</p>
3. Евробанкноти, които не са несъмнено идентифицирани като истински	Изображението и размерът са разпознати, но не всички елементи за истинност, които машините проверяват, са разпознати поради отклонение от качеството и/или допустимите стандарти. В повечето случаи това са негодни евробанкноти	<p>Изтеглят се от обращение.</p> <p>Евробанкнотите се предават веднага, но не по-късно от 20 работни дни след поставянето им в машината, на НЦБ за проверка за истинност.</p> <p>Информацията за титуляря на сметката се съхранява осем седмици след откриването на евробанкнотите от машината. Тази информация се предоставя на НЦБ при поискване. Друга възможност е, по споразумение с НЦБ, информацията, позволяваща обратно проследяване на титуляря на сметката, да бъде предавана на тази НЦБ заедно с евробанкнотите.</p> <p>Може да се завери сметката на титуляря.</p>

▼ M2

Категория	Характеристики	Третиране
4а.	Евробанкноти, които са идентифицирани като истински и годни	Всички проверки за истинност и годност, извършвани от машината, са с положителен резултат. Могат да бъдат върнати в обращение. Заверява се сметката на титуляря.
4б.	Евробанкноти, които са идентифицирани като истински, но негодни	Всички проверки за истинност, извършвани от машината, са с положителен резултат. Минимум един критерий за годност е с отрицателен резултат. Не могат да бъдат върнати в обращение и се предават на НЦБ. Заверява се сметката на титуляря.

Особени правила за таблица 1:

- Евробанкнотите от категории 2 и 3 не се връщат на клиента от банктно-ообработваща машина, ако тя позволява депозитната трансакция да бъде анулирана. Задържането на тези евробанкноти при отмяна на трансакция може да бъде направено чрез сортирането им във временни складови отделения в машината.
- Не е необходимо евробанкнотите от категория 3 да бъдат отделени физически от евробанкнотите от категория 4а или 4б. Ако не се извършва физическо отделяне, продължават да се прилага срокът за предаване на НЦБ на смесените евробанкноти от категории 3, 4а и 4б и изискванията за обратно проследяване на клиента за евробанкноти от категория 3.
- Дори когато са смесени с банкноти от категория 4а или 4б, евробанкнотите от категория 3 могат да бъдат обработени повторно на всеки тип банктно-ообработваща машина, който е бил успешно тестван. След това тези банкноти се третират като класифицирани от втората банктно-ообработваща машина, като обратното проследяване на първоначалните банкноти от категория 3 до първоначалния титуляр на сметката трябва да бъде поддържано, в случай че тези банкноти бъдат отхвърлени от втората машина като евробанкноти, които не са несъмнено идентифицирани като истински.

Таблица 2

Класификация и третиране на евробанкнотите от машини за изплащане на пари в брой (cash-out machines, COM)

Категория	Характеристики	Третиране
1.	Обекти, които не са разпознати като евробанкноти — представляват евробанкноти, които не се поддържат от машината, — не са евробанкноти, — представляват обекти, приличащи на евробанкноти, — погрешно изображение или размер, — големи прегъвания на ръб(ове) или липсваща(и) част(и); — грешка на машината при подаване или преминаване на евробанкноти.	Не могат да се разпространяват на клиенти.

▼ M2

Категория	Характеристики	Третиране
2.	Евробанкноти, за които има съмнение, че са фалшиви	Не могат да се разпространяват на клиенти. Предават се веднага, но не по-късно от 20 работни дни след откриването им от машината, на компетентните национални органи за проверка за истинност заедно с информация за титуляря на сметката, ако има такава.
3.	Евробанкноти, които не са несъмнено идентифицирани като истински	Не могат да се разпространяват на клиенти. Евробанкнотите се предават веднага, но не по-късно от 20 работни дни след поставянето им в машината, на НЦБ за проверка за истинност.
4а.	Евробанкноти, които са идентифицирани като истински и годни	Могат да се разпространяват за клиенти.
4б.	Евробанкноти, които са идентифицирани като истински, но негодни	Не могат да се разпространяват на клиенти и се връщат на НЦБ.
	Всички проверки за истинност и годност, извършвани от машината, са с положителен резултат.	
	Всички проверки за истинност, извършвани от машината, са с положителен резултат.	
	Минимум един критерий за годност е с отрицателен резултат.	

Особени правила за таблица 2:

1. Не е необходимо евробанкнотите от категории 1, 2 и 3 да бъдат отделяни физически. Когато са смесени, и трите категории трябва да се третират като евробанкноти от категория 2. Ако евробанкнотите от категории 1, 2 и 3 могат да бъдат отделяни чрез използването на друга банкнот-ообработваща машина или, ако за това е получено съгласието на НЦБ — от обучени служители, те трябва да се третират в съответствие с таблица 2.
2. Не е необходимо евробанкнотите от категория 3 да бъдат отделяни физически от евробанкнотите от категории 4а и 4б. Ако не се извършва физическо отделяне, продължава да се прилага срокът за предаване на НЦБ на смесените евробанкноти от категории 3, 4а и 4б, както е определено за категория 3.
3. Дори когато са смесени с банкноти от категория 4а или 4б, евробанкнотите от категория 3 могат да бъдат обработени повторно на всеки тип банкнот-ообработваща машина, който е бил успешно тестван. След това тези банкноти се третират като класифицирани от втората банкнот-ообработваща машина.

Таблица 3

Класификация и третиране на евробанкнотите от автоматични машини за монети (coin dispensing machines, CDM)

Автоматичните машини за монети трябва да проверят истинността на получените банкноти и да задържат онези от тях, за които има съмнение, че са фалшиви, но не е необходимо да ги отделят физически по категория.

Банкнотите, за които има съмнение, че са фалшиви, се предават веднага, но не по-късно от 20 работни дни след откриването им от машината, на компетентните национални органи за проверка за истинност заедно с информация за титуляря на сметката, ако има такава.

Друга възможност е банкнотите, получени от автоматичната машина за монети, да бъдат обработени повторно на всеки тип банкнот-ообработваща машина, който е бил успешно тестван, и след това да се третират като класифицирани от тази машина. Информацията за титуляря на сметката на монетите, класифицирани като категория 2 или категория 3 по време на повторното обработване, се запазва, ако я има.

ПРИЛОЖЕНИЕ IIб

**КЛАСИФИКАЦИЯ И ТРЕТИРАНЕ НА ЕВРОБАНКНОТИТЕ ОТ
МАШИНИ, УПРАВЛЯВАНИ ОТ СЛУЖИТЕЛИ**

Евробанкнотите се класифицират в една от категориите, посочени в таблица 1. Евробанкнотите от категории 4а и 4б трябва да бъдат отделени физически от евробанкнотите от категории 1, 2 и 3. Машините, които не проверяват евробанкнотите за годност, не извършват разделяне по категории евробанкноти 4а и 4б.

Таблица 1

Класификация и третиране на евробанкнотите от машини, управлявани от служители

Категория	Характеристики	Третиране
1. Обекти, които не са разпознати като евробанкноти	<p>Не са разпознати като евробанкноти поради една от следните причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> — представляват евробанкноти, които не се поддържат от машината, — не са евробанкноти, — представляват обекти, приличащи на евробанкноти, — погрешно изображение или размер, — големи прегъвания на ръб(ове) или липсваща(и) част(и), — грешка на машината при подаване или преминаване на евробанкноти. 	<p>Връщат се от машината на оператора за допълнителен оглед и третиране.</p> <p>След визуален оглед от служител тези обекти могат да бъдат върнати от лицето, работещо с пари в брой, на клиента.</p>
2. Евробанкноти, които пораждаат съмнения, че са фалшиви	Изображението и размерът са разпознати, но един или повече елементи за истинност, които машините проверяват, не са открити или са несъмнено извън допустимите стандарти.	<p>Връщат се от машината на оператора за допълнително третиране.</p> <p>Тези евробанкноти се обработват отделно и се предават веднага, но не по-късно от 20 работни дни след обработването им от машината, на компетентните национални органи за окончателна проверка за истинност.</p>
3. Евробанкноти, които не са несъмнено идентифицирани като истински	Изображението и размерът са разпознати, но не всички елементи за истинност, които машините проверяват, са разпознати поради отклонение от качеството и/или допустимите стандарти. В повечето случаи това са негодни евробанкноти.	<p>Могат да бъдат върнати в обращение.</p> <p>Заверява се сметката на титуляря.</p>
4а. Евробанкноти, които са идентифицирани като истински и годни	Всички проверки за истинност и годност, извършвани от машината, са с положителен резултат.	<p>Могат да бъдат върнати в обращение.</p> <p>Заверява се сметката на титуляря.</p>
4б. Евробанкноти, които са идентифицирани като истински, но негодни	Всички проверки за истинност, извършвани от машината, са с положителен резултат. Минимум един критерий за годност е с отрицателен резултат.	<p>Не могат да бъдат върнати в обращение и се предават на НЦБ.</p> <p>Заверява се сметката на титуляря.</p>

▼ M1

Особено правило по отношение на таблица 1:

Ако евробанкнотите от категории 2 и 3 могат да бъдат отделени физически от самата машина или от друга банкнотопроцесуваща машина или ако за това е получено съгласието на НЦБ — от обучени служители, то тогава евробанкнотите от категория 3 могат да се предоставят на НЦБ заедно с евробанкнотите от категория 4б. В този случай все още се прилагат сроковете за предаване на евробанкнотите от категория 2 на компетентния национален орган и на евробанкнотите от смесените категории 3 и 4б на НЦБ, както са определени в таблицата.

Особени правила за класификация и сортиране за някои машини, управлявани от служители

1. Банкнотосортиращите машини класифицират и сортират физически евробанкнотите от категории 1, 2 и 3 в един или повече изходни джобове и евробанкнотите от категории 4а и 4б в два отделни изходни джоба, както е посочено в приложение Пб, за което са необходими поне три изходни джоба, за да се избягва намесата на машинен оператор.
2. Банкнотосортиращите машини, които имат само два изходни джоба за тази цел, обаче могат да класифицират и сортират евробанкноти, ако са изпълнени следните изисквания:
 - а) Проверките за истинност и годност се извършват в рамките на едно преминаване. В хода на преминаването евробанкнотите от категория 4а се сортират в един фиксиран изходен джоб, докато евробанкнотите от другите категории се сортират в отделен фиксиран изходен джоб, който няма физически контакт с евробанкнотите от категория 4а.
 - б) Ако се установи, че евробанкнота от категория 1, 2 или 3 се намира във втория изходен джоб, операторът пуска евробанкнотите от втория изходен джоб да преминат отново през машината. При второто преминаване евробанкнотите от категория 1, 2 или 3 се отделят от евробанкнотите от категория 4б чрез сортирането им в изходен джоб и се третират, както е посочено в таблицата по-горе. Тъй като машината не може да отдели физически евробанкнотите от категории 1, 2 и 3 в различни изходни джобове, всички те се считат и се третират като евробанкноти от категория 2.
3. Машините за проверка за истинност класифицират и сортират физически евробанкнотите от категории 1, 2 и 3 в един изходен джоб и евробанкнотите от категории 4а и 4б във втори изходен джоб, за което са необходими поне два изходни джоба, за да се избегне намесата на машинен оператор.
4. Машините за проверка за истинност, които имат само един изходен джоб, обаче могат да класифицират и сортират евробанкноти, ако са изпълнени следните изисквания:
 - а) Всеки път, когато се обработва евробанкнота от категория 1, 2 или 3, машината спира веднага обработката и задържа тази евробанкнота в положение, което не позволява физически контакт с евробанкнотите, идентифицирани като истински.
 - б) Резултатът от проверката за истинност се посочва на екран за всяка отделна евробанкнота от категория 1, 2 или 3. Тъй като машината не може да отдели физически евробанкнотите от категории 1, 2 и 3 в различни изходни джобове, всички те се считат и се третират като евробанкноти от категория 2.

▼ M1

- в) Когато спре обработката, машината извършва проверка за наличие на евробанкноти от категория 1, 2 или 3 и обработката може да бъде възобновена само след физическото отстраняване на евробанкнотата от категория 1, 2 или 3 от оператор.

 - г) При всяко спиране на режима на обработка операторът има достъп само до една евробанкнота от категория 1, 2 или 3.
-

▼ **M1**

ПРИЛОЖЕНИЕ III

▼ **B****МИНИМАЛНИ СТАНДАРТИ ПРИ РЪЧНИ ПРОВЕРКИ ЗА ГОДНОСТ НА ЕВРОБАНКНОТИ**

Настоящото приложение установява минималните стандарти за ръчна проверка за годност на евробанкноти от обучени служители.

В рамките на проверките за годност евробанкнотите, които имат някой от посочените в таблицата по-долу дефекти или имат ясно забележим дефект на някой от видимите защитни елементи, са негодни. Доколкото е възможно обаче, нагънатите евробанкноти и евробанкнотите с прегънати ръбове могат да бъдат оправени чрез ръчно изправяне. Проверките за годност се извършват чрез визуален оглед на отделните евробанкноти и не изискват използването на инструменти.

Списък на критериите за сортиране при ръчна проверка за годност

Качество на банкнота		Описание
1.	Замърсена банкнота	Визуално забележимо замърсяване на цялата евробанкнота
2.	Банкнота с петно	Визуално забележимо замърсяване, концентрирано на дадено място
3.	Надраскана банкнота	Визуално забележимо изображение или надпис, нанесени или белязани по какъвто и да е начин върху евробанкнота
4.	Избелена банкнота	Визуално забележима липса на мастило върху част или върху цялата евробанкнота, например при изпиране на евробанкнота
5.	Банкнота със скъсвания	Евробанкнота с поне едно скъсване по края
6.	Банкнота с дупка	Евробанкнота с поне една визуално забележима дупка
7.	Повредена банкнота	Евробанкноти с липсваща(и) част(и) по дължината на поне един край (за разлика от дупки), например липсващ ръб
8.	Поправена банкнота	Части на една или повече евробанкноти, които са съединени чрез тиксо, лепило или по друг начин
9.	Намачкана банкнота	Евробанкнота с множество случайни гънки по нея, които засягат силно нейния визуален вид
10.	Мека банкнота	Евробанкнота с влошена структура под формата на осезаема липса на твърдост
11.	Нагъната евробанкнота	Нагъната евробанкнота, включително евробанкнота, която не може да бъде изправена
12.	Прегънат ъгъл	Евробанкнота с поне един ясно забележим прегънат ъгъл

▼ **M2***ПРИЛОЖЕНИЕ IV***СЪБИРАНЕ НА ДАННИ ОТ ЛИЦАТА, РАБОТЕЩИ С ПАРИ В БРОЙ****1. Цели**

Събирането на данни има за цел да позволи на националните централни банки (НЦБ) и на Европейската централна банка (ЕЦБ) да наблюдават съответните дейности на лицата, работещи с пари в брой, и да извършват надзор върху измененията на наличнопаричното обращение.

2. Общи принципи

2.1. Данни за банкнотопроцесуващи машини трябва да се отчитат, когато машините се използват съгласно настоящото решение. Автоматичните машини за монети (СДМ) са изключени от задълженията за отчетност.

2.2. Лицата, работещи с пари в брой, предоставят редовно на НЦБ на тяхната държава членка информация:

— за подразделенията, които обработват пари в брой, като офиси на клонове, и

— за банкнотопроцесуващите машини и автоматичните касови машини.

2.3. Освен това лицата, работещи с пари в брой, които връщат в обращение евробанкноти посредством банкнотопроцесуващи машини и автоматични касови машини, предоставят редовно на НЦБ на тяхната държава членка информация:

— за обема на касовите операции (брой обработени евробанкноти), извършени посредством банкнотопроцесуващи машини и автоматични касови машини; и

— за отдалечените клонове на кредитни институции с малък брой касови операции, където проверките за годност се извършват ръчно.

3. Видове данни и изисквания за отчетност

3.1. В зависимост от тяхното естество събраните данни се разделят на основни данни и оперативни данни.

Основни данни

3.2. Основните данни обхващат информация за: а) отделните лица, работещи с пари в брой, и техните банкнотопроцесуващи машини и автоматични касови машини в действие; и б) отдалечените клонове на кредитни институции.

3.3. Основните данни се предоставят на НЦБ на датата за прилагане на настоящото решение и на всеки шест месеца след това. Данните, определени в образеца, поместен в допълнение 1, трябва да бъдат предоставени, но НЦБ може да поиска те да бъдат предоставени в различен формат.

3.4. За целите на наблюдението НЦБ може да реши да събира данни на местно равнище, като например от офиси на клонове.

▼ M2

- 3.5. НЦБ може да поиска от лицата, работещи с пари в брой, да указват машините за обработка на банкноти за последваща употреба, които се използват съответно като комбинирани машини за внасяне на пари в брой или машини за внасяне на пари в брой, и комбинираните машини за внасяне на пари в брой, които се използват като машини за внасяне на пари в брой.
- 3.6. Данните относно отдалечените клонове, определени в образеца, поместен в допълнение 3, трябва да бъдат предоставени, но НЦБ може да поиска те да бъдат предоставени в различен формат.

Оперативни данни

- 3.7. Данните, получени от обработката и връщането в обращение на евробанкноти от лицата, работещи с пари в брой, се класифицират като оперативни данни.
- 3.8. НЦБ може да реши да освободи други стопански субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета⁽¹⁾, от задължението да отчитат оперативни данни, ако броят на евробанкнотите, които те връщат в обращение чрез автоматични касови машини, е под определен от НЦБ праг.
- 3.9. Данните се предоставят на шестмесечие. Данните се отчитат пред НЦБ най-късно два месеца след съответния отчетен период, т.е. в края на февруари и в края на август. Данните могат да бъдат предоставени, като се използва образецът в допълнение 2. НЦБ могат да изискват за преходен период ежемесечно отчитане, ако това е била тяхната практика преди влизането в сила на настоящото решение, или отчитане на тримесечие.
- 3.10. Данните се предоставят от лицата, работещи с пари в брой, които физически обработват евробанкноти. Ако лице, работещо с пари в брой, е възложило на друго лице, работещо с пари в брой, да извършва проверки за истинност и годност, данните се предоставят от лицето, работещо с пари в брой, определено съгласно член 3, параграф 2.
- 3.11. Лицата, работещи с пари в брой, отчитат данните като брой (обем), обобщени на национално равнище и разбити по купюри на евробанкнотите. Не се изисква разбивка по серии на банкнотите. За отдалечените клонове на кредитни институции оперативните данни се отчитат отделно.
- 3.12. За целите на наблюдението НЦБ може да реши да събира данни на местно равнище, като например от офиси на клонове.
- 3.13. От лицата, работещи с пари в брой, които са възложили на други лица, работещи с пари в брой, да извършват проверки за истинност и годност, може да се поиска да предоставят на НЦБ подробна информация за изпълнителите, включително за условията на възлагането.
- 3.14. Данните за отдалечените клонове, определени в образеца, поместен в допълнение 3, трябва да бъдат предоставени, но НЦБ могат да поискат те да бъдат предоставени в различен формат и могат да се договорят с лицата, работещи с пари в брой, събирането на по-подробни данни.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета от 28 юни 2001 г. за определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране (ОВ L 181, 4.7.2001 г., стр. 6).

▼ M2

4. **Поверителност и публикуване на данни**
- 4.1. Основните и оперативните данни са поверителни.
- 4.2. НЦБ и ЕЦБ могат да решат да публикуват доклади или статистически данни, като използват данни, получени съгласно настоящото приложение. Публикациите съдържат обобщени данни по начин, който не позволява данните да се отнасят до отделни отчетни единици.

▼ **M2***Допълнение 1***ОБРАЗЕЦ ЗА ОТЧИТАНЕ***Основни данни*

Настоящата информация се предоставя на:

[Наименование на НЦБ; данни за връзка при въпроси; адрес]

1. Информация за лицето, работещо с пари в брой

Наименование на лицето, работещо с пари в брой:

Адрес на седалището:

Пощенски код:

Град:

Улица:

Вид на дружеството:

— Кредитна институция

— Обменно бюро

— Дружество за транспортиране на пари и ценности, което не е платежна институция

— Търговец (на дребно)

— Казино

— Други, включително платежни институции, когато не попадат в някоя от предходните категории (посочете точно)

Лица за контакт:

Имена:

Телефон:

Телефакс:

Имейл:

Изпълнител (ако е приложимо)

Наименование:

Адрес:

Пощенски код:

Град:

2. Машини за самообслужване

Категория машини	Идентификационен номер ⁽¹⁾	Производител ⁽¹⁾	Наименование на машината ⁽¹⁾	Идентификация ⁽¹⁾ (система за проверка/софтуерни версии)	Общ брой машини в действие
Машини за внасяне на пари в брой (СІМ)					
Машини за обработка на банкноти за последваща употреба (СR-М)					

▼ M2

Категория машини	Идентификационен номер ⁽¹⁾	Производител ⁽¹⁾	Наименование на машината ⁽¹⁾	Идентификация ⁽¹⁾ (система за проверка/софтуерни версии)	Общ брой машини в действие
Комбиниранни машини за внасяне на пари в брой (CCM)					
Машини за изплащане на пари в брой (COM)					

⁽¹⁾ Тези данни се попълват съгласно съответно попълнените данни на уебсайта на ЕЦБ.

3. Машини, управлявани от служители

Категория машини	Идентификационен номер ⁽¹⁾	Производител ⁽¹⁾	Наименование на машината ⁽¹⁾	Идентификация ⁽¹⁾ (система за проверка/софтуерни версии)	Общ брой машини в действие
Банкнот-осортиращи машини (BPM)-					
Машини за проверка за истинност (B-AM)					
Автоматизирана касиерска система (TARM)					
Машини за улеснение на касиера (TAM)-					

⁽¹⁾ Тези данни се попълват съгласно съответно попълнените данни на уебсайта на ЕЦБ.

4. Автоматични касови машини, които не са включени в горепосочената таблица за машини за самообслужване

	Общ брой машини в действие
Терминални устройства ATM	
Терминали за касово самообслужване (SCoTs)	
Други	

▼ M2

Допълнение 2

ОБРАЗЕЦ ЗА ОТЧИТАНЕ

Оперативни данни

1. Информация за лицето, работещо с пари в брой

Наименование на лицето, работещо с пари в брой	
Отчетен период	

2. Данни

Следните данни трябва да бъдат обобщени на национално или регионално равнище съгласно решение на НЦБ, като се изключват отдалечените клонове.

	Общ брой обработени евробанкноти	Евробанкноти, сортирани като негодни	Евробанкноти, върнати в обращение
5 EUR			
10 EUR			
20 EUR			
50 EUR			
100 EUR			
200 EUR			
500 EUR			

В таблицата по-горе колоната „Общ брой обработени евробанкноти“ трябва да съдържа общия брой банкноти, чиито истинност и годност са били проверени с банкнотопроверяващи машини, т.е. с машини за обработка на банкноти за последваща употреба (CRM), машини за изплащане на пари в брой (COM), автоматизирани касиерски системи (TARM) и банкнотосортиращи машини (BPM), и с комбинирани машини за внасяне и изплащане на пари в брой (CCM) с проверка за годност по желание. В тези данни не се включват: а) банкноти, чиято проверка за истинност и годност се извършва ръчно, напр. операции на гише с клиенти или операции без участието на клиенти; б) банкноти, които са проверени за истинност, но не за годност на банкнотопроверяващи машини, напр. банкноти, идентифицирани като истински на машини за внасяне на пари в брой (CIM), комбинирани машини за внасяне на пари в брой (CCM) (без проверката за годност по желание), машини за улеснение на касиера (TAM) и машини за проверка на истинността (BAM).

Колоната „Евробанкноти, сортирани като негодни“ е подгрупа от общия брой обработени евробанкноти и трябва да съдържа броя банкноти, които са класифицирани като истински и негодни (т.е. категория 4б) от машини. Данните в тази колона се отнасят за машините за обработка на банкноти за последваща употреба (CRM), машините за изплащане на пари в брой (COM), автоматизираните касиерски системи (TARM) и банкнотосортиращите машини (BPM) и комбинираните машини за внасяне на пари в брой (CCM) с проверка за годност по желание.

Колоната „Евробанкноти, върнати в обращение“ е подгрупа от общия брой обработени евробанкноти и:

▼ M2

- а) за машините за обработка на банкноти за последваща употреба (CRM), машините за изплащане на пари в брой (COM) и автоматизираните касиерски системи (TARM) — трябва да съдържа броя банкноти, които са класифицирани като истински и годни (т.е. категория 4а) от машините и са разпространени, съгласно статистиката на машините;
- б) за банкнотосортиращите машини (BPM) и комбинираните машини за внасяне на пари в брой (CCM) с проверка за годност по желание — трябва да съдържа броя банкноти, които са класифицирани като истински и годни (т.е. категория 4а) от машините и не са предадени на НЦБ, а се съхраняват с намерението да бъдат върнати в налично-парично обращение.

Брой евробанкноти, разпространени чрез машини за самообслужване и автоматични касови машини	
---	--

Ако НЦБ прилага изключението за отдалечени клонове, предвидено в член 7, тези данни са задължителни за кредитните институции на държавата членка. Кредитните институции трябва да се консултират със съответната НЦБ, за да проверят дали тези данни трябва да бъдат отчитани.

▼ **M2***Допълнение 3***ОТДАЛЕЧЕНИ КЛОНОВЕ НА КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ**

Настоящата информация се предоставя само от кредитни институции, които имат отдалечени клонове съгласно член 7, параграф 1.

1. Информация за кредитна институция		
Наименование на кредитната институция		
Отчетен период		
2. Данни		
Име на отдалечения клон	Адрес	Брой евробанкноти, разпространени чрез машини за самообслужване и автоматични касови машини